

پلایا

این کلمه بوسیله زمین شناسان انگلیسی در اروپا و امریکای شمالی جهت دریاچه های در حال خشک شدن بکار رفته است. در امریکای لاتین به زمینهای هموار پوشیده از گل و رسهای نمکی گفته می شود، که در حوضه های بسته نواحی خشک و بیابانی جمع می شوند.

پلایا یادگار دریاچه های پلیستوسن میباشد که در طی دوران بین یخچالی و توام با خشکی محیط به شکل کنونی در آمده است. محدوده کنونی پلایاهای امروزی ساحل همان دریاچه هاست که بصورت یک تراس ساحلی با شیب بسیار کم (کمتر از یک درصد) ، بافت خاک ریز دانه تارسی و افزایش نهشته های تبخیری متمایز میگردد. بعبارتی پایین ترین سطح زهکشی کویرها بوسیله لایه های افقی با نهشته های ریزدانه پوشیده شده است. این بخش از مناطق کویری را پلایا می نامند. بهرحال امروزه پلایا را معادل واژه کویرهای باتلاقی در فارسی و یا شت در کشورهای عربی در نظر می گیرند.

فرو رفتگی های بیابان ها یا مناطق خشک که آب های زیر زمینی را به سمت خود جذب کرده و بر اثر تبخیر پیش از بارندگی و افزایش دائمی شوری ، رسوبگذاری تبخیری - شیمیایی در آن متداول است . به دریاچه های کوچک مناطق تبخیری نیز گفته می شود.

مشابه این محیط در سواحل برخی مناطق هم پدید می آید که پلایای ساحلی می گویند . مثل جنوب خلیج فارس رسوبگذاری در پلایاها شیمیایی - تبخیری است که توالی واحد با لایه گل شروع شده یا به آن ختم می شود ، بیشتر منشأ زیر زمینی دارد ، ولی بخشی از آب پلایاها ممکن است از بارندگی و آب های جاری تامین بشود ، به ندرت پلایاهایی در طبیعت وجود دارند که رودخانه های کم آب دائمی به آن وارد می شود ، که در این صورت رسوبگذاری مدل کیکی به صورت مدل چشمی در می آید . به ندرت ممکن است سیلت و یا به طور استثنایی ماسه نیز در لایه لای این رسوبات دیده شود. ساخت های رسوبی متداول در رسوبات پلایایی علاوه بر ساخت های تبخیری ، ترک های گلی ، دانه بندی تدریجی ، همچنین ندول های گچ و نمک و دایک های رسوبی است . دایک های رسوبی ترک هایی اند که به لایه های زیر وصل می شوند.